

YOKSUNLAR

Ferhat Özkan 1981 yılında Rotterdam'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Konya'da tamamladı. Mimar Sinan Üniversitesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı okudu. *Logosoloji* (Raskol'un Baltası, 2013) adlı ilk öykü kitabından sonra *Hâlâ Barbar mıyız?* (2013) ve *Öyküden Çıktım Yola* (2014) ortak kitaplarında yer aldı. *Yoksunlar*'daki öykülerden bazıları *Kitap-lık*, *IAN Edebiyat*, *Öykülem*, *Çün* ve *Askıda Öykü* dergilerinde yayımlandı.

FERHAT ÖZKAN

Yoksunlar

Öykü

YAPI KREDİ YAYINLARI

Yapı Kredi Yayınları - 4573
Edebiyat - 1298

Ferhat Özkan / Yoksunlar

Kitap editörü: **Murat Yalçın**

Kapak tasarımı: **Nahide Dikel**
Sayfa tasarımı: **Mehmet Ulusel**
Grafik uygulama: **Akgül Yıldız**

Baskı: Bilnet Matbaacılık ve Ambalaj San. A.Ş.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1. Cad. No: 16 Ümraniye-İstanbul
Tel: 444 44 03 • Fax: (0216) 365 99 07-08 • www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 31345

1. baskı: İstanbul, Şubat 2016
ISBN 978-975-08-3601-5

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2016
Sertifika No: 12334

Bütün yayın hakları saklıdır.
Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında
yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.
İstiklal Caddesi No: 142 Odakule İş Merkezi Kat: 3 Beyoğlu 34430 İstanbul
Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23

<http://www.ykykultur.com.tr>

e-posta: ykykultur@ykykultur.com.tr

İnternet satış adresi: <http://alisveris.yapikredi.com.tr>

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık
PEN International Publishers Circle üyesidir.

İçindekiler

Bilgilerinize Ars Longa •	11
Hayatımın Kahvaltısı •	19
Bir Gün Burnum Kokmaya Başladı •	25
Eksik Nefes •	33
Kahkaha Kaybı ve Sonuçları Üzerine •	39
Sahalara Dönüş •	47
Tecrübe Tercümesi •	55
Bir Zarf Bıçağının Ettikleri •	61
Bilgilerin Çözünme Süreleri •	67
0,89 •	73
Orospuyazı •	77

Kardeřim
Ali Büyük'e...

“Başımda bir ağrı var ki sormayın gitsin. Sırtım da ağrıyor biraz.
Tuhaf tuhaf düşünceler doldurmuş kafamın içini, sanki onlar da
ağrıyorlar.”

(Makar Aleksiyeviç)
İnsancıklar, Dostoyevski

Bilgilerinize Ars Longa

Sanat uzun, hayat kısa, fırsatlar geçici, deneyimler yanıltıcı, karar vermek zor; fakat isteğim –en azından sizin için– basit: Sanatımın kısaltılmasını veya ömrümün uzatılmasını talep ediyorum. Doğrusu, ömrümü uzatmanın yetki alanınızda olup olmadığını bilemiyorum. Hem öyle olsa bile nedir hayat, uzayan ıztırâbdan başka? Sonsuz bir hayatın bile, sanatı her an kendisinden bir kulaç öteye atacağını benden daha iyi bildiğinizden kuşkum yok. Bu nedenle, eziyetimi çoğaltmanızdansa sanatımı kısaltmanızı tercih ederim, tabii uygun görürseniz.

Keşke bu dilekçemde sizlere hangi sanat dalının kısaltılmasını istediğimi de söyleyebilseydim. *Karar vermek zor.* Her gün başka bir sanatın peşinde koşarak tükettiğim gençliğimin sonunda, hangisinde daha yetenekli olduğumu, beni neyin daha çok heyecanlandırıldığını bile bilmiyorum. Güzel bir şarkı dinlediğimde müzisyen, hoş bir tablo karşısındayken ressam, ruhuma ruh katan bir dizeden sonra şair, beynimde bir elektriklenmeye sebep olan birkaç satırı art arda okuduğumda yazar olma sevdasıyla yanıp tutuşuyorum. Hayat yolunun neredeyse yarısını ardında bıraktığı halde zanaatına bile karar verememiş bir insanın, sanatını hâlâ seçememiş olmasına şaşırılmayacağınıza eminim. Ayran gönüllülüğümden çok çektim. Herhangi bir sanat dalının büyümesine kapılmam için öyle şaheserlere de gerek yok: Kolayca etkileniveriyorum, maalesef. Sonrasında, onu tükettiğim yetmezmiş gibi, benzerini üretebilme arzusuyla bir de kendimi yiyip bitiriyorum. Herhangi bir sanatla meşgul olmaktan değil, hevesimin peşinde oradan oraya savrulmaktan yorgun düştüm. Maymun iştahlılığım karşı bir at gözlüğü gerekiyor. Bir sanatın herhangi bir köşesini kendime mesken tutup onun küçük bir parçasıyla yetinmekten başka çarem yok. Örneğin edebiyatın, benim kısa ömrüm ve yeteneksizliğim için fazla geniş bir alan olduğu hepimizin malumu. Yine de belki tüm yazın sanatını benim için

“ilk cümle”ye indirgeyebilirsiniz. İyi bir ilk cümle yazarı olabilirim pekâlâ. Büyük yazarlar, kitaplarını bana getirip birkaç satır yazmamı isteyebilirler. İstemeseler de dert değil. Tüm kalbimle sesleniyorum sizlere: Şöhret değil yetenek istiyorum. Başkalarının beni sevmesine değil, kendimin kendisini sevebilmesine ihtiyacım var. İlk cümlesini yazmaktan mutluluk duyacağım birkaç satır karalسام bana yeter de artar. Arka kapak yazarlığı da olabilir. Henüz yayımlanmamış bir kitabı okuduktan sonra okurların ilgisini çekecek, kitap hakkında doğru düzgün fikir veren, fakat onu çok da ifşa etmeyen şöyle bir iki paragraf yazabilsem, ne mutlu bana. Hatta bir romandaki karakterleri tam da yazarın kafasında kurduğu gibi çizebilsem muhayyilemde, şu kalın kafamda ağızlarını burunlarını asıllarına sadık bir şekilde canlandırabilsem, kendimi o karakterleri yaratmış gibi hissederdim. Hep bir tarafları silik, kendi dünyamızdan uyarladığımız yalan yanlış parçalarla hayat verebildiğimiz bulanık öykü ve romanlar okumak yerine, asıllarına sadık bir film karesine çevirebilsem okuduğum cümleleri, ne güzel olurdu. *Okur sanatçılığını* öneriyorum bu nedenle kendim için. Yığınla kitap okumak yerine, kitap seçimlerimdeki incelik sayesinde hayatımı ikiye, üçe, beşe katlayabilirim. Öyle derinden okurum ki bir kitabı, büyük bir kitap daha çıkarırım onun içinden. Öyle bir cümlemin altını çizerim ki, can evinden vururum o cildi. İnsanlar benim okuyup altını çizdiğim bir kitabı okumak için can atarlar, eleştirirler benden tüyo bekler, yazarlar telefon eder bana: “Son kitabıma göz atma fırsatı bulabildiniz mi efendim? Hangi cümlelerin altını veya üstünü çizdiğinizi ben de çok merak ediyorum. Dilerseniz özel kuryeyle size ulaştırayım kitabı... Adresinizde mi olursunuz yarın öğle üzeri?” Kurulamayan cümlelerin dizeler şeklinde kırılmasından ibaret bir şairliğe gönül indiremeyeceğimi elbette biliyorsunuzdur. Gerçek şairlikse benim mütevazı isteklerimin ötesinde bir talep olur. Kâğıda dökülemeyecek, dökülmeye çalışıldığında kendisini iptal eden bir dil kurabilmeyi, uzay-zaman düzlemine kendi sözcüklerimden ördüğüm bir boyut daha ekleyebilme yeteneğine sahip olmayı aklımın ucundan bile geçirmiyorum. Haddimi aşmak istemem; ama en azından, her duruma en uygun sıfatları bulabilir, isimlere hakkını verebilirim. Hayat bir tanımlama, uygun sıfat bulma sanatı değil midir biraz

da? Yine de, söz üzerindeki hâkimiyetimi illa ki yazılı olarak göstermek gibi bir saplantım yok. Biraz ketum olduğum için, gündelik konuşmaların bile bazen nasıl bir işkenceye dönüştüğünü bendeniz çok iyi bilirim. Bazı sohbetlerde konuşma durduk yere kesilir, dünya üzerinde konuşmaya değer bir mevzu yokmuş gibi görünür ve hiç bitmeyecek sanılan bir sessizlik oluşur. Ne yapacağımı bilemem öyle zamanlarda. Sırf sohbet devam etsin diye havadan sudan bir mevzu bulmaya çalışırım. Arkadaşlığımın, dostluğumun, aşkımin tıkanan sohbetle birlikte sona ermesinden korkarım o anda nedense. Ama gelin görün ki dilim bağlanır, lal kesilirim. Olur da bir lakırtı kekeleyecek olursam, dengesiz zihnim ve ayarsız dilim her seferinde hiç olmadık bir konu yumurtlayıverir. Ah, nereden de bulur çıkarırım öyle tuhaf mevzuları bilmem ki? İşte bu yüzden, konuşmaların pat diye kesiliverdiği anda, iki kişi de ne söyleyeceğini düşünerek gözlerini boşlukta çevirmeye başladığı sırada, dostluklara kuvvet ve aşklara heyecan katacak bir sohbeti başlatan o sihirli cümleyi söyleme yeteneğine sahip olabilmeyi öyle isterdim ki... Masal anlatmanın, hatta anlatacak bir masal bulabilmenin ne büyük bir meziyet olduğunu ise geçtiğimiz günlerde yeğenimi uyutmaya çalışırken öğrendim. Karanlık odadaki yumuşacık yatağında, yorganını boynuna kadar çekip masalın tadını çıkarmayı bekleyen dünya tatlısı çocukcağıza, uygunsuz sayılabilecek bir fıkra anlatmak zorunda kalmış, hatta onu bile güzel anlatamamıştım. Muazzam genişlikte bir masal repertuarı ve bunları layıkıyla anlatmak için gerekli olan meddahlık veya anlatıcılık yeteneğiyle ödüllendirilirimsem, burun kıvrımayacağımdan emin olabilirsiniz. Ama daha hayati bir yeteneği uygun görürseniz benim için, neden olmasın. Sizlerin yüce kararına karşı çıkacak değilim elbette. Belagat sanatında, insanları intihar teşebbüslerinden tek bir cümleyle vazgeçirebilecek kadar yetkin olabilir ve insaniyet namına kullanabilirim bu becerimi. Yetkililer bana özel araç, motosiklet, helikopter tahsis eder ve yedi gün yirmi dört saat gökdelenlerin tepelerinden, yüksek binaların pencerelerden, köprülerden, köprü altlarından, uçurum kenarlarından, namluların uçlarından, küvetlerden, yataklardan, egzoz gazının içeri verildiği arabalardan ve kim bilir daha nerelerden insanları tek bir sözümle çekip kurtarırım. (Bazen de kendimi.) *Quelle bonne idée!* Yahut, bir